

ความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกัน
การติดเชื้อ จากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น
จังหวัดอ่างทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ จากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จังหวัดอ่างทอง

RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH BELIEF MODEL AND WORK-RELATED INFECTION PREVENTION BEHAVIOR AMONG FIRST RESPONDERS, ANGTHONG PROVINCE

สุกัญญา สุชีรัตน์ 4936294 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ทศนิษฐ์ ธีรวิรุณกุล, ปร.ค. (การพยาบาล), อรวรรณ แก้วบุญชู, Ph.D. (MEDICAL SCIENCES)

บทคัดย่อ

การป้องกันการติดเชื้อ มีความสำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในชุมชน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในเขตพื้นที่จังหวัดอ่างทอง จำนวน 194 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ Independent t-test

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63.9) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 3 ใน 5 ด้านของการรับรู้ในความเชื่อด้านสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย การรับรู้ความรุนแรงของโรค (ร้อยละ 53.1) การรับรู้อุปสรรค (ร้อยละ 44.8) และการได้รับข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 57.2) ส่วนความเชื่อด้านสุขภาพที่อยู่ในระดับสูงมี 2 ด้าน คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยง (ร้อยละ 57.2) และการรับรู้ประโยชน์ (ร้อยละ 51.5) นอกจากนี้ ยังพบว่า คะแนนพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ โดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38.1) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงเกือบทั้งหมดมีเพียงบางด้านที่มีพฤติกรรมระดับปานกลาง ได้แก่ ในกรณีที่เป็นความเร่งด่วนให้บริการทันที ถึงแม้ไม่ได้สวมอุปกรณ์ป้องกัน ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 1.03) และพบว่า อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .011$) ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม ($p < .001$) และด้านการรับรู้ความรุนแรง ($p = .021$) มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะให้ควรมีการประเมินและเฝ้าระวังในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ในเรื่องการป้องกันการติดเชื้อ โดยจะต้องให้ความรู้ และจัดฝึกอบรมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติ การฉุกเฉินเบื้องต้นมีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติในการทำงานของตนเองได้

คำสำคัญ : แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ / พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ / ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น

RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH BELIEF MODEL AND WORK – RELATED
INFECTION PREVENTION BEHAVIOR AMONG FIRST RESPONDERS,
ANGTHONG PROVINCE

SUKUNYA SUKHEERUT 4936294 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE : TASSANEE RAWIWORRAKUL, Ph.D.
(NURSING), ORAWAN KAEWBOONCHOO, Ph.D.(MEDICAL SCIENCES)

ABSTRACT

Infection prevention is a crucial function of first responders working in the community. This research aimed to study the association between the health belief model and infection preventive behavior among 194 first responders in Ang-thong Province. Data was gathered through a questionnaire on health belief and infection prevention and analyzed by Chi-square, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Independent t-test.

The study results indicated a moderate level of health belief among most samples (63.9%). Considering each item, the majority of samples, or 3 out of 5, perceived health beliefs moderately, which separated into perceived sickness severity (53.1%), perceived barriers (44.8%) and perceived information (57.2%). For a high level of health beliefs, they perceived risks at 57.2% and benefits at 51.5%. Furthermore, overall scores of infection prevention behaviors were moderate (38.1%). Almost all individual items were at a high level and only a small portion remained moderate. For example, practicing immediately without wearing preventive gear ($\bar{x} = 2.54$, S.D. = 1.03). Besides, the sample responder's occupations were found related to infection prevention behaviors, having a statistically significance ($p = .011$). The overall health beliefs ($p < .001$) with perceived severity ($p = .021$) found was related to the infection preventive behavior, having a statistical significance as well.

This research recommends assessing and monitoring first responders practicing infection prevention and training them so they could apply acquired knowledge in their works.

KEY WORDS : HEALTH BELIEF MODEL / INFECTION PREVENTION
BEHAVIOR / FIRST RESPONDERS

113 pages